

Ten zákon uděluje výjimku z branné povinnosti z důvodu svědomí. Pokud se prokážou členskou legitimací a potvrzením o křtu, mohou zažádat o nevojenskou službu a nevezmou zbraň do ruky. Ve sboru toho právníka to tak udělali a důstojník u odvodu jimi pohrdl a poslal je domů s tím, že takové nepotřebují. Přesto je situace v církvi napjatá a je cítit rozdělení. Přichází pronásledování na ty, kdo se vyjadřují proti válce. Některé sbory byly zavřeny a pastoři jsou ve vězení.

Co dělají nyní vaši pracovníci, kteří museli utéct?

Jeden pár se dostal do Turecka, kde se starají o tisícovku ruských sirotek. Další dva páry slouží v Izraeli obrovské ruské židovské komunitě a zakládají tam sbory. Biskup ruských AoG musel nakonec opustit zemi a poslal všem dopis, kde píše, abychom si nemysleli, že se jedná pouze o vojenský konflikt, ale že je to i duchovní boj. Ukrajinská církev od rozpadu SSSR byla schopna velice svobodně fungovat i pod proruským vedením země, udělala spoustu dobré práce v rusky mluvících regionech. Tři čtvrtiny letničních pastorů v Rusku a polovina pastorů v Kazachstánu jsou Ukrajinci.

Na Ukrajině jsem se setkal s několika vedoucími církví, kteří říkali, že se okupanti ihned zaměřili na evangelikální církve, zavřeli je a pastory poslali do vězení. Je to opravdu duchovní boj.

Děkuji za rozhovor.

Ptal se Martin Fridrich

Jako poděkování za váš postoj k nám šíji ukrajinské panenky a dávám je všem, kdo nám pomáhají. Všem těmto lidem přeji za jejich laskavost pokoj, zdraví a pohodu.

Ludmila Parikvaš

Paní Ludmila s pirohem

Naši senioři z Donbasu

Rozhovor s Ivo Sysalou, ředitelem Diakonie AC

Ze setkání na Marině Jonáš, Ivo Sysala hovoří

Ivo, děkuji za pozvání na předvánoční posezení s Ukrajinci na Marině Jonáš. Prozrad' našim čtenářům, co Diakonie pro ně dělá.

Všechno začalo začátkem dubna, kdy jsme dostali echo od Viktorie Rýznarové z AC Brno. Hned po vypuknutí války se angažovala v pomoci uprchlíkům. Společně jsme začali organizovat transporty a ubytování uprchlíků. V tu dobu přišla i výzva, zda si troufneme na skupinu asi 50 seniorů z Donbasu (zhruba polovina jsou senioři a polovina jsou jejich rodinní příslušníci, kteří se o ně starají). Nebyla to kompaktní skupina z jednoho domova důchodců, byli sesbírání z celého Donbasu. Pro naši skupinu jedna neziskovka zajistila vagón, který je dovezl až do Lvova. Jeli asi dva dny. Byla to pro ně strastiplná cesta, většina seniorů je na vozíku, někteří jsou ležáci. Sehnali jsme autobus se dvěma ukrajinskými šoféry, kteří měli odvalu pro ně do Lvova zajet. Když viděli, v jak žalostném stavu ti lidé jsou, měli strach, že jim cestou poumírají. Možná i díky tomu, že se skupinou jel Oleg Ivanov, psycholog, se řidiče podařilo přesvědčit, aby je odvezli. Samotný přestup z vlaku do autobusu trval tři hodiny. Řidiči měli ve své podstatě pravdu, cesta nebyla vůbec jednoduchá, protože hned v Polsku dostal jeden ze seniorů infarkt, takže ho nechali i s manželkou coby doprovodem v nemocnici a pokračovali do Ostravy. V pět ráno mi zazvonil telefon, že už jsou u KACPU v Ostravě na Černé louce. Centrum však otvíralo až v sedm. Měl jsem

se rozhodnout, zda budeme čekat na registraci, nebo je hned převezeme do domluveného hotelu Kamzík v Jeseníkách. Ten byl ještě dvě hodiny cesty a ti lidé byli opravdu hodně zbědovaní. Skočil jsem do auta a jel do Ostravy. Děsil jsem se toho, co uvidím, protože mi bylo jasné, že lidé v plenách tři dny, to bude děs a hrůza... Na místě jsem byl příjemně překvapen, protože jak dostali malé občerstvení, všichni se nějak otřepali a už panovala optimističtější nálada. Na registraci jsme nakonec počkali. Ta sice trvala až do dvanácti hodin, ale už jsme těm lidem mohli poskytnout určitý komfort, mohli trochu spočinout a odpoledne na Kamzíku všichni dostali první teplé české jídlo.

To bylo náročné pro ně, ale to náročné pro vás teprve nastalo, Kamzík určitě nebyl zadarmo...

Ano, od té doby jsme intenzivně hledali, kam je přesídlíme, protože ubytování v hotelu Kamzík stálo zhruba 30 tisíc na den... Okamžitě jsme vyhlásili celocírkevní sbírku. Vybralo se asi třičtvrtě milionu korun, což úplně přesně pokrylo náklady, Pán to měl dokonale spočítané. Postupně jsme pro naše seniory nacházeli vhodná místa. Když jsem to celé předjednával na KACPU, říkali, nebojte se, máme kontakty na domovy po celé republice, budeme vám místa rezervovat. Dopadlo to tak, že pro všechny jsme museli najít ubytování sami. Stále to funguje tak, že když nemáš známosti, jsi vyřízený. Konkrétně třeba Dan Rychlík, ředitel domova v Kar-

viné a člen AC v Havířově, nám umístil tři lidi a ještě navrhl, že jejich doprovod může bydlet na kampusu hned vedle domova, takže to mají k sobě blízko. Jednalo se o tři syny, jejichž matky jsou v domově. Zhruba na přelomu května a června jsme měli všechny lidi přesídlené a mně spadl velký kámen ze srdce. Pak už finanční zátěž nebyla tak velká.

Tito lidé nám velmi přirostli k srdci a nemůžeme je nechat úplně bez pomoci jako ostatní, kteří si najdou práci a začnou fungovat. Tito mají specifické potřeby, někteří senioři jsou dokonce sami bez doprovodu. Všechno to jsou lidé, kteří se předtím vůbec neznali, ale ta svízelná situace, kdy museli společně vlakem a autobusem, z nich udělala přátele. Zůstali spolu v kontaktu, telefonují si a přes sociální sítě mají přehled, co kdo kde prožívá.

Předpokládám, že na tento projekt nejsi sám.

Díky Bohu se podařilo dát dohromady velkou skupinu dobrovolníků, především z kopřivnického, ale i těšínského a dalších sborů, kteří se o seniory stále starají. Díky tomu, že se na nás obrátila organizace Samaritan's Purse, která už s AC spolupracuje spousty let, jsme schopni některé dobrovolníky i odměnit. Se Samaritan's Purse jsme podepsali smlouvu na 30 tisíc dolarů čili přes 700 000 Kč. Tak jsme mohli rozjet daleko větší program integrace – kurzy českého jazyka, psychosociální poradenství, léky, vybavení domácností, dopravu k lékaři. Je tolik práce a jsme rádi, že z těchto peněz můžeme platit dobrovolníkům benzín, aby nejezdili na svoje náklady. Pilotní projekt běžel od 1. října do konce roku 2022 a organizaci jsme odeslali první průběžnou zprávu o tom, jak si vedeme a co všechno jsme za jejich peníze zařídili. Když všechno dobře dopadne, projekt bude pokračovat i v letošním roce.

Máš pod sebou jenom skupinu z Donbasu, nebo máš takových skupin více?

Jako Diakonie zajišťujeme dopravu a ubytování pro všechny uprchlíky, nejen ty seniory. Už jsme přivezli přes 500 lidí. Dříve jsme je počítali, tvořili různé infografiky na náš web, ale život a práce běží tak překotně, že na to nemáme čas.

Kde všude Ukrajince ubytováváte?

Zpočátku jsme měli hodně nabídek ubytování z našich sborů i jiných církví, nicméně nyní jsou tyto kapacity totálně vyčerpané. Museli jsme tak přistoupit ke komerčním nájům. V současné době evidují smlouvy na sedm nájemních bytů. Každý nájem má tři složky – provizi pro realitní kancelář, kauci v podobě několika nájmu a nájem samotný. Na nájem přispívá stát, provize financujeme z projektu a kauce holt platíme my a doufáme, že je někdy dostaneme zpátky. ☺

Z čeho ti lidé tady žijí, mají vůbec při příjezdu u sebe nějaké peníze?

Mají většinou úplně zanedbatelné částky. Chodí jim nějaký důchod (3000 hřiven, což je asi 2000 korun) a dostávají humanitární dávku od státu, která činí první půlrok 5000 Kč, pak se to snižuje a předpokládá se, že si najdou práci. Naši důchodci si už práci nenajdou. Z projektu jsme schopni jim na živobytí přispívat. Nakoupili jsme stravenky na jídlo, ale je to nějakých 500 až 1000 korun na měsíc. Všichni žijí neskutečně skromně, pro mě až nepochopitelně.

Máš ještě vůbec prostor na jinou činnost v rámci Diakonie?

(smích) Jsem velmi vděčný, že všichni vedoucí středisek jsou samostatní a schopní. Teď je nechávám, aby projevili svoje schopnosti vést. ☺ Samozřejmě se setkáváme, kaž-

dý měsíc máme setkání správní rady, kde jsou všichni vedoucí středisek. Ale máš pravdu, času na jinou činnost je teď pomálu. Nastavuju večery a noci a snažím se, aby všechno fungovalo. Když však slyšíš ty příběhy... Přijedou sem, podívají se na televizi a vidí, že jejich dům byl právě zbořen a nemají se kam vrátit. To tě prostě nenechá chladnou a pracuješ dál bez ohledu na čas.

Většina vašich seniorů se už asi domů nikdy nevrátí, že?

Všichni doufají, že se jednou vrátí, ale realita je, že mnozí už opravdu nemají kam.

Zmiňovaný bratr psycholog má asi plné ruce práce.

Ano, opravdu je velmi vytížený. Ujal se i přípravy dnešního speciálního oběda. V rámci projektu jsme pronajali zasedací místnost, kde několikrát týdně pořádáme kurzy češtiny, terapeutické skupiny, probíhají tam i obyčejná lidská setkání nebo workshopy pro děti. To všechno vede bratr Oleg. Stará se nejen o naše seniory, ale o mnohem širší skupinu lidí. Jeho manželka nám dělá pokladníka. Také je platíme díky Samaritan's Purse.

Jak jste se k programu Samaritan's Purse dostali?

Hlavním koordinátorem je Vjačeslav Kostjukovič, který se už ani nepovažuje za Ukrajince, byť se tam narodil. 30 let pracoval v Kanadě, Číně a různě po světě a je velmi schopným manažerem. Nebýt jeho, vůbec bychom nebyli schopni do toho projektu jít, on zajišťuje veškerou komunikaci s kanadskou stranou, překládá nám různé zprávy, neustále je v kontaktu se všemi těmi lidmi a ví, co kdo potřebuje. To je náš další klíčový člověk. Když onemocněla jeho maminka, vrátil se na Ukrajinu, aby se o ni staral, a teď přijel s tou skupinou.

Jak jsou na tom ti lidé s vírou v Boha?

Převážná většina lidí jsou věřící, takže je možné s nimi naprosto otevřeně mluvit o tom, jak se Bůh stará. Jsou velmi vděční Bohu, že sem mohli přijet, a ve všem, co tady zažívají, vidí Boží ruku. Mnozí z nich by rovnou mohli vyučovat na našich konferencích, co to znamená žít v plné závislosti na Boží moci a milosti.

Jak vnímáš náladu v naší společnosti vůči Ukrajincům po roce války?

Vesmés se setkávám s lidmi, kteří jsou jim nakloněni, a s těmi, u nichž cítím, že by měli hloupé řeči, se na toto téma nebudu bavit. Ale těch je minimum. Nedávno jsme se účastnili konference pořádané Ekumenickou radou církví speciálně ohledně pomoci Ukrajincům, a tam zaznělo, že 10% našich lidí je proti Ukrajincům a 30% je váhavých, že kdoví, jak

Ze setkání na Marině Jonáš

Dva tři telefonátky denně...

Rozhovor se Zuzkou Kostelníkovou, AC Kopřivnice

Ze setkání na Marině Jonáš

to bylo. Tam jsem si také uvědomil, že člověk má „klapky“ na očích a má pocit, že kromě nás nikdo nic nedělá. Když jsem slyšel referáty ostatních církví, uvědomil jsem si, že jsme jen kapka v moři. Nejen ADRA, charity apod., ale i všechny CB a Jednoty bratrské, baptisté a další církve dělají neuvěřitelné dílo. Obrovskou službu vykonává Slezská diakonie, hlavně na severní Moravě, i ten náš projekt je ve spolupráci se Slezskou diakonií. Oni třeba zajistili lektory na výuku češtiny.

Co integrace Ukrajinců? Chtěli se zapojit hned po příjezdu, nebo to tady chápali jako přestupnou stanici s tím, že se co nevidět vrátí domů, a teď po roce války vidí, že třeba už nemají kam...

Zase, to je individuální. Třeba první uprchlíci, se kterými jsem se setkal už 25. února, byla paní s několika dětmi a maminkou. Ta paní si okamžitě, během pár dní našla práci i byt v Těšíně a z výplaty už byla sama schopna si ho platit. Byť na odjezd z Ukrajiny měli jen půl hodiny... Co za půl hodiny sbalíš? Pár igelitek, nejnnutnější věci, pasy a jedeš. Mě ta její akčnost úplně dojala. Ukrajinské ženy jsou silné osobnosti, samy s dětmi jdou do úplně neznámé končiny, jen se trochu porozhlédnou a hned se adaptují. Až jsem si říkal, že pokud má Ukrajina takhle silné ženy, Putin nemá šanci. Opravdu málokdo sedí na bobku a čeká, až mu pomůžeme. Už se smiřují s tím, že se hned tak nevrátí, a snaží se práci najít, hledají si stabilní bydlení a v tom se jim snažíme pomáhat. Třeba Světlana. Pro ni jsme našli bydlení na evangelické faře ve Frýdku a pro jejího tatínka v zařízení Gaudium, takové LDN. Pan ředitel Světlanku zaměstnal jako uklízečku, ačkoli je to inženýrka strojařka, vzdělaná paní. Neváhala a několik měsíců tam uklízela. Teď už má lepší, ale pořád manuální práci. Ukrajinci se práce nebojí.

Děkuji za rozhovor.

red

Zuzko, o tobě vím, že jsi Ivova pravá ruka a telefonní asistentka...

Vstoupila jsem do toho tiše a nenápadně asi po týdnu války, kdy si Ivo povídal s mým Jirkou, že je na všechnu agendu okolo uprchlíků sám. Jirka říkal: „Ty, Zuzka ráda organizuje.“ Mě to fakt baví. To propojování, koordinace. Dva tři telefonátky denně zvládnou, ne? Bývalo jich asi šedesát sedmdesát denně. ☺ Měla jsem koordinovat ubytování, záhy jsem však zjistila, že je třeba koordinovat i dopravu... Na WhatsAppu jsme vytvořili skupinu pomoci, kam jsem např. napsala: zítra v šest ráno potřebuji někoho na hranici v Přemyslu (Polsko), a pokaždé se někdo ozval. Spolupracovala jsem s lidmi z různých církví, ale musím říct, že nejlíp se mi spolupracovalo s AC. Lidé byli srdeční a neměli tolik otázek typu: Z které jsou ti Ukrajinc

Česka, která roky žije v rakouském Innsbrucku. Chtěla pomoci, tak založila neziskovku, sháněla peníze i ubytování. „Těžší případy“ jsem posílala rovnou tam. Třeba staříčkou osamělou babičku. Věděla jsem, že bude mít nádherné ubytování, zatímco tady bych těžko sháněla nějaký domov. Paní Monika mi posílala fotky, vzkazy, bábuška nadšeně říkala, že by takové stáří na Ukrajině nikdy nezažila. Monika nám ubytovala pár desítek lidí, a dokonce chtěla, ať posílám faktury, že nám je proplatí. Využili jsme tuto nabídku na invalidní vozíky, pleny, vitamíny a léky hlavně pro seniory z Donbasu. S Ukrajinci založila pěvecko-taneční soubor, občas posílá videa, jak vystupují a vybírají peníze na Ukrajinu. Prvotní nápor sice opadl, ale každý týden ještě ubytovávám jednu dvě skupiny, řeším pračky, lednice, cesty.

Bábuška nadšeně říkala, že by takové stáří na Ukrajině nikdy nezažila.

Jak Ukrajinci přistupují k naší pomoci?

Někdy mě dokázali překvapit, ale z 90 % procent jsem se setkala s hezkými reakcemi a vděkem; vůbec nechápou, že se jim tak věnujeme. Přejde mi normální, že pomáháme, vždyť je u nich válka. Kdyby, nedej Bože, byla u nás, taky bychom byli rádi, kdyby nám někdo pomohl. Třeba dnes (na Marinu Jonáš) jsme sem vezli paní, jejíž syn měl dům na východě Ukrajiny. Ukazovala nám fotku čerstvě rozbombardovaného domu. Už se v pod-

Ze setkání na Marině Jonáš, zprava Zuzka a Jirka Kostelníkoví

DIAKONIE AC
Transparentní účet:
2702182899/2010
(Fio banka)

statě nemá kam vrátit. Pro ty lidi to musí být strašně pokořující dostat se sem, neumět jazyk a být závislí na naší pomoci. Často jim je trapné se stále na něco vyptávat. Na Kamzík (kam jsme dovezli invalidy z Donbasu) za nimi od nás ze sboru denně jezdili lidi (a to je přes dvě hodiny cesty tam), aby je myli, přebalovali, pomáhali s dokumenty... Jsem vděčná všem, kteří přiložili ruku k dílu.

Nedá mi to nezeptat se. Přivezli jste skupinu handicapovaných a starých lidí. Neumřeli už vám někteří?

Klidně se zeptej, to je život. Dva lidé ze skupiny handicapovaných už zemřeli. Jeden muž, který dostal infarkt v autobusu už po cestě z Ukrajiny, se po čase spravil, ale umřela nám stará paní asi tak měsíc po příjezdu. Víta Šmajstrla – lékař, bratr v Kristu, který jako dobrovolník na Kamzík jezdil, než byli všichni zaregistrovaní u obvodního, hned, jak ji viděl, říkal, že je hodně špatná a že se diví, že tu cestu přežila. Ale měla se tady hezky, byla ráda, že tu je. Celkem záhy jsme tedy byli hozeni do nové situace, muse-li jsme řešit pohřeb. Jak se to dělá, když jde o cizince, který tady ještě pořádně ani nežije? Díky Bohu, Ivo všechno zařídil. Teď je to asi měsíc, co nám zemřela další paní, které, když ještě na Ukrajině sledovala z okna ostřelování a bombardování, se strašně zhoršila demence. I to jsou důsledky války. To byl náš druhý pohřeb. Na pohřbu nás bylo pár, protože rodina ani její přátelé tu být nemohli. Až na smuteční hostině se naši Ukrajinci rozpovídali o svých životech. Do té doby o tom mlčeli, až jsem si říkala, že jsou takoví „chladní“, že řeší jenom praktické věci. Teď, když už se trochu sžili s kulturou, začínají mluvit, jaký byl život před válkou, jak začala válka, jak přijeli sem. Někteří to tady stále vnímají jako provizorium a chtějí zpátky, ale jiní vědí, že se není kam vrátit, už ani nemají kapacitu tam něco znovu budovat. Je mezi nimi hodně starých lidí, takže nás ty pohřby čekají. Jednoho pána z Kamziku jsme ubytovali ve Stře-dočeském kraji v domově důchodců. Báł se, jak to bude zvládat, když neumí jazyk, nevěděł, jak to bude s financemi... Teď říká, že už jsou tam dvě ukrajinské sestřičky a že ty české se pořád usmívají, je nadšený. Ten má taky příběh... Nějakým způsobem se dostal do autobusu, který jel do Rakouska, a volal mi, že je v Rakousku a co má dělat. © Jiní lidé se nám třeba zasekli v Rumunsku (maminka s miminkem a babičkou). To jsou příběhy... Jsou *fajni* ti lidi, vůbec se neznali, ale setkali se v autobusu do Česka a teď se vnímají jako rodina a pomáhají si. A my můžeme být alespoň trochu s nimi na té jejich cestě.

Děkuji za rozhovor.

red

Skupina dobrovolníků Magen Israel Messianic Congregation v Kyjevě (Jeff a Táňa druzí zleva)

Mesiášův soucit

Táňa: Brzy ráno 24. února 2022 se ozvaly výbuchy. Pak nastalo ticho. Začala válka. Mysleli jsme si ale, že válka rychle skončí. Ruská armáda se však blížila ke Kyjevu. Výbuchy byly hlasitější a častější. Nedaleká Buča a Irpiň již byly obsazeny ruským vojskem. Nakonec jsme 5. března s doklady a penězi odjeli z Kyjeva. Nefungovala hromadná doprava, nejezdila taxi. Ve vlaku byly hlavně ženy s dětmi a důchodci, mnozí s domácimi mazlíčky. Cesta trvala asi 11 hodin. Vlak jel

náhradní trasou, protože ten předchozí byl zasažen raketami. Modlili jsme se, aby nedošlo k raketovým útokům, a Bůh nás ochránil.

V polském Chelmu dobrovolníci skvěle organizovali popříjezdové procedury. Bylo tam k dispozici teplé jídlo a bezplatná doprava. V Česku nás mile přijali bratři a sestry v Kristu. Nakoupili nám potřebné věci, pomohli s registrací a nabídli bydlení. Bůh nás neopustil ani na vteřinu. Jeho ochrana, péče a bezpečí nás provázely na každém kroku. Nyní má pro nás pojem „bratrská láska“ mnohem hlubší význam.

Jeff: *Mesiášův soucit* je malá misijní organizace, jež se věnuje Židům na Ukrajině a v Izraeli, kteří potřebují praktickou pomoc, a přitom hlásá dobrou zprávu o Mesiáši v židovském kontextu. V této službě se angažují od roku 1992. Během války na Ukrajině *Mesiášův soucit* pomáhal nejen uprchlíkům, ale především pokračoval v pomoci Židům, kteří zůstali na Ukrajině. Misie spolupracuje s místními mesiánskými pastory. Ti organizují nákup potravin, léků a potřebných věcí pro židovské i slovanské obyvatele Kyjeva, Oděsy a Záporoží.

9. března jsem se v Polsku setkal s věřícími z kyjevské mesiánské židovské kongregace, evakuovanými do Krakova a Varšavy. Na jejich tvářích se zračilo prožité trauma z války. Dvě rodiny pokračovaly do Francie, kde našly ubytování. Další evakuovaní bydleli dočasně ve Varšavě u přátel ve velmi malém bytě. Zuzana Kostelníková z Diakonie AC jim dokonce našla bydlení v České republice. Byl jsem nadšený z toho, jak se čeští letničtí (pastor Bohuslav Wojnar a KC AC v Českém Těšíně) aktivně zapojili nejen do služby uprchlíkům z Ukrajiny, ale i posílali humanitární pomoc do válečných oblastí. Židé vám vyjadřují upřímné díky za vaši podporu a modlitby v těchto kritických dnech!

Můj dobrý přítel Leonid, mesiánský Žid a vedoucí v Oděse, pomohl desítkám rodin

JSTE ÚŽASNÍ

Válka v naší zemi nás přivedla do České republiky. A Česká republika nás od první minuty pobytu obklopila vřelostí, laskavostí a péčí! Česko je nádherné. Za dobu, kterou jsme zde strávili, jsme poznali spoustu úžasných a nelhostejných lidí, kteří navždy zůstanou v našem srdci. Je jich mnoho: dobrovolníci, pracovníci Diakonie Apoštolské církve a Charity Frýdek-Místek. Obdivujeme ochotu lidí upřímně a velkoryse pomáhat nám Ukrajincům!

Rádi bychom napsali ještě o jednom člověku. Setkal se s námi – s úplně cizími a neznámými lidmi. Navzdory svému nabitému programu byl naším průvodcem a překladatelem. Našel nám ubytování, dal nám klíče a děti se tak opět cítily jako doma. To je Ivo Sysala.

Děkujeme Bohu za takové lidi! Ivo, děkujeme ti. Ty jsi ten, komu budeme vždy vděční!

*Rodina Kamyšanských
Slavjansk, Doněcká oblast*